

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
Π.Μ.Σ.: «ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΤΕΡΟΥ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΟΣΜΟΥ»
Πανεπιστημιούπολη, 45 110 Ιωάννινα,
Πληροφορίες: Όλγα Φατούρου,
e-mail: ofaturu@uoi.gr, τηλ.: 2651005161

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΚΑΔ. ΕΤΟΥΣ 2026-2027

Χειμερινό εξάμηνο σπουδών

Α' εξάμηνο			
(Υ)	ΙΠΥ 101	Μέθοδοι της ιστορικής έρευνας και ιστοριογραφία	Ι. Ζελεπός-Α. Μαχαιρά
ΙΠ1 Ομάδα μαθημάτων «Ιστορία και Πολιτισμός Ι» (ΙΠ1)			
(ΥΕ)	ΙΠ1 103	Πόλεμος και ειρήνη στις διεθνείς σχέσεις, 1945-2000	Λ. Φλιτούρης
(ΥΕ)	ΙΠ1 106	Εισαγωγή στις σπουδές για τα Ζώα/Σχέσεις ανθρώπων-Ζώων. Πολύ-επιστημονικές προσεγγίσεις	Α. Μανδουλαρά
(ΥΕ)	ΙΠ1 107	Καθημερινή ζωή στα Βαλκάνια και τη Μικρά Ασία κατά τους πρώιμους νεότερους χρόνους: Κοινωνικές σχέσεις, αντιλήψεις, πρακτικές	Γ. Τζεδόπουλος
(ΥΕ)	ΙΠ1 108	Ιστορικότητα των συνόρων και Εθνογραφία των μεθοριακών περιοχών	Β. Νιτσιάκος
Γ' εξάμηνο			
(Υ)	ΙΠΣ	Ερευνητικό Σεμινάριο: προετοιμασία Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Διατριβής	

Εαρινό εξάμηνο σπουδών

Β' εξάμηνο			
Ομάδα μαθημάτων «Ιστορία και Πολιτισμός II» (ΙΠ2)			
(ΥΕ)	ΙΠ2 201	Οι Θεσμοί στο ελληνικό κράτος: συγκρότηση και εξέλιξη	Ν. Αναστασόπουλος
(ΥΕ)	ΙΠ2 202	Αμερικανική Επανάσταση: η συγκρότηση του κόσμου της μεσαίας τάξης	Α. Μαχαιρά
(ΥΕ)	ΙΠ2 205	Θρησκευτικές ταυτότητες και πολυθρησκευτικότητα στη ΝΑ Ευρώπη	Ι. Ζελεπός
(ΥΕ)	ΙΠ2 206	Εικόνα και ιστορία: από τη γένεση της φωτογραφίας στο διαδίκτυο	Λ. Φλιτούρης
(ΥΕ)	ΙΠ2 207	Οθωμανική Περιβαλλοντική ιστορία: ιστορικά και φυσικά αρχεία	Γ. Λιακόπουλος
Ομάδα μαθημάτων «Ιστορία και Πολιτισμός III» (ΙΠ3)			
(ΥΕ)	ΙΠ3 210	Λαϊκή κουλτούρα, αστικοί μετασχηματισμοί, ηγεμονίες στην Ελλάδα του μεσοπολέμου	Α. Μανδουλαρά
(ΥΕ)	ΙΠ3 213	Ιστορία και ψηφιακότητα	Γ. Τζεδόπουλος
(ΥΕ)	ΙΠ3 214	Πολιτισμική οικολογία και τοπικοί πολιτισμοί	Β. Νιτσιάκος
Δ' εξάμηνο			
ΙΠΔ 201	Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Διατριβής		

Α' εξάμηνο

ΥΠΙ101 Μέθοδοι της ιστορικής έρευνας και ιστοριογραφία (ΥΠ), (ECTS 15).

Διδάσκοντες: Άννα Μαχαιρά, Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, και Ιωάννης Ζελεπός, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το σεμινάριο εισάγει τους φοιτητές στην ιστορική έρευνα, την ιστοριογραφία και στα θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα που συνδέονται με την παραγωγή της ιστορικής γνώσης.

Οργανώνεται γύρω από δύο αλληλένδετους άξονες. Ο πρώτος εξετάζει την ιστορική εξέλιξη της ιστοριογραφίας, μέσα από τη διαφοροποίηση των τρόπων με τους οποίους οι ιστορικοί προσέγγισαν το παρελθόν, διατύπωσαν ερευνητικά ερωτήματα, προσδιόρισαν τα αντικείμενα της έρευνάς τους και συγκρότησαν ιστορικές ερμηνείες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα διανοητικά, κοινωνικά και θεσμικά συμφραζόμενα που διαμόρφωσαν την ιστορική έρευνα, καθώς και στις μεταβαλλόμενες σχέσεις της ιστορίας με άλλες επιστήμες όπως η κοινωνιολογία, η ανθρωπολογία, η οικονομική επιστήμη και οι λογοτεχνικές σπουδές.

Ο δεύτερος άξονας επικεντρώνεται σε θεμελιώδη ζητήματα της ιστορικής έρευνας και συγγραφής. Πώς οι ιστορικοί διατυπώνουν ερευνητικά ερωτήματα, εντοπίζουν και ερμηνεύουν τις πηγές, συγκροτούν επιχειρήματα και αναπτύσσουν ιστορικές εξηγήσεις; Τι συνιστά ιστορικό τεκμήριο και πώς γίνονται αντιληπτές η ανατικειμενικότητα, η ερμηνεία και η ιστορική αλήθεια; Πώς περνούν οι ιστορικοί από την ανάλυση των πηγών στην ιστορική σύνθεση; Τι δεξιότητες απαιτεί η αφήγηση; Ποια είναι η σχέση μεταξύ της ιστορικής γνώσης, της μνήμης και των δημόσιων χρήσεων της ιστορίας;

Το σεμινάριο εισάγει επίσης τους φοιτητές στις πρακτικές πλευρές της ιστορικής έρευνας και της επιστημονικής συγγραφής, όπως η βιβλιογραφική αναζήτηση, η αξιοποίηση αρχειακών και ψηφιακών πηγών, η οργάνωση των ερευνητικών εργασιών και οι κανόνες βιβλιογραφικής τεκμηρίωσης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Παρουσίαση και κριτική συζήτηση επιλεγμένων βιβλιογραφικών κειμένων, ατομικά ή σε μικρές ομάδες φοιτητών, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και σε συνάρτηση με τις θεματικές ενότητες του σεμιναρίου. Εκπόνηση γραπτής ερευνητικής εργασίας. Οι φοιτητές του προγράμματος Erasmus+ μπορούν να υποβάλουν την εργασία τους και στην αγγλική, γαλλική ή γερμανική γλώσσα.

Προφορική παρουσίαση της ερευνητικής εργασίας κατά τις τελευταίες συναντήσεις του σεμιναρίου.

Η αξιολόγηση βασίζεται στην ποιότητα της τεκμηρίωσης, την αρτιότητα και τη συνοχή της επιχειρηματολογίας, τη σαφήνεια της σκέψης και την ποιότητα της επιστημονικής γραπτής και προφορικής έκφρασης.

Ομάδα μαθημάτων «Ιστορία και Πολιτισμός Ι»

ΙΠ1103 Πόλεμος και ειρήνη στις διεθνείς σχέσεις, 1945-2000 (ΥΕ), (ECTS 15).

Διδάσκων: Λάμπρος Φλιτούρης, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το σεμινάριο εξετάζει την πορεία των διεθνών σχέσεων από τις συναντήσεις των ηγετών των Συμμάχων που σηματοδότησαν το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ως

το τέλος του 20^{ου} αι. Η προσέγγιση των ζητημάτων γίνεται μέσα από την μελέτη περιπτώσεων που κινούνται γύρω από τον άξονα πόλεμος-ειρήνη. Θα εξετασθούν ζητήματα διεθνών και περιφερειακών συγκρούσεων (Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, Πόλεμος Κορέας, Βιετνάμ. Μέση Ανατολή, Κυπριακό, πόλεμος Γιουγκοσλαβίας κ.α.) και οι τρόποι αντιμετώπισης των κρίσεων από την διεθνή κοινότητα. Θα μελετηθούν επίσης γεγονότα όπως η άνοδος και πτώση των μεγάλων δυνάμεων/ υπερδυνάμεων, η διπλωματία και στρατηγική σε παγκόσμιο επίπεδο κατά την μεταπολεμική περίοδο, η συγκρότηση και διάλυση συμμαχιών, οι απόπειρες οργάνωσης της διεθνούς κοινότητας, . ο ρόλος της παγκόσμιας οικονομίας), καθώς και οι τεχνολογικές και επιστημονικές εξελίξεις, οι ιδεολογικές διεργασίες και οι κοινωνικές αλλαγές που επηρέαζαν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων τόσο κατά τη διάρκεια των πολεμικών συγκρούσεων όσο και κατά τα διαστήματα της ειρηνικής συμβίωσης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση γίνεται με συγγραφή εργασίας στα ελληνικά, η οποία και θα παρουσιαστεί κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων. Θα αξιολογηθεί η επιστημονική τεκμηρίωση, η επιχειρηματολογία, η ποιότητα του γραπτού λόγου, η σαφήνεια και η συνομιλία του με την διεθνή βιβλιογραφία

ΙΠ1106 Εισαγωγή στις σπουδές για τα ζώα/σχέσεις ανθρώπων ζώων. Πολυ-επιστημονικές προσεγγίσεις (ΥΕ), (ECTS 15).

Διδάσκουσα: Άννα Μανδουλαρά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Έχουν περάσει πολλά χρόνια έρευνας από τότε που ο Fernand Braudel στο περίφημο έργο του «Υλικός Πολιτισμός, Οικονομία και Καπιταλισμός (15ος-18ος αιώνες)», αφιέρωσε μερικές – πυκνές ωστόσο – σελίδες για τα ζώα στο υπό-κεφάλαιο «ζωϊκή δύναμη» του πέμπτου κεφαλαίου με τίτλο «η διάδοση της τεχνολογίας: ενεργειακές πηγές και μεταλλουργία». Από τότε μέχρι σήμερα, στην παγκόσμια βιβλιογραφία, η μελέτη των ζώων και η σχέση «ανθρώπων-ζώων» έχει γίνει κυρίαρχο ρεύμα στην ιστορία του περιβάλλοντος, στη διανοητική ιστορία, στην πολιτισμική ιστορία, στην ιστορία της Ιατρικής, της Επιστήμης και της τεχνολογίας. Και ακριβώς επειδή η μελέτη των ζώων έχει εισβάλει στην έρευνα από πολλές πλευρές, για τους ειδικούς, η ιστορία των ζώων, αποτελεί στροφή “animal turn” – κατ’ αναλογία με την «γλωσσική στροφή» “linguistic turn” και όχι απλώς ένα νέο «υπό-πεδίο» ανάλυσης.

Ωστόσο, παρότι η σχέση ανθρώπων και ζώων δεν είναι ένα, εντελώς, νέο πεδίο, της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας ιστοριογραφίας, τα θέματα που έχουν προσδιοριστεί στην αλλοδαπή ως «animal studies», «σπουδές για τα ζώα», είναι εξαιρετικά περιορισμένα στην ελληνική, ανθρωπολογική και ιστορική, έρευνα.

Το σεμινάριο θα μελετήσει τόσο την έννοια του περιβάλλοντος όσο και τις σχέσεις ανθρώπων και ζώων, αναλύοντας εργασίες ανθρωπολόγων - όπως ο Tim Ingold - οι οποίες διερευνούν μία νέα «οντολογική ισοδυναμία» ανθρώπων και ζώων, αμφισβητώντας τον δυτικό/αποικιοκρατικό δυισμό αιώνων, μεταξύ κοινωνίας και φύσης, μεταξύ ανθρώπινης και ζωώδους κατάστασης. Θα διερευνηθούν παραδείγματα τα οποία φανερώνουν τους πολλαπλούς τρόπους με τους οποίους, αποικιοκρατικές πολιτικές και αφηγήματα έχουν καθορίσει τη σχέση των ανθρώπινων πληθυσμών με εκείνους των ζώων: γλώσσες, κοινωνίες, κουλτούρες, οικοσυστήματα, κλιματικές αλλαγές κ.λπ φέρουν τα σημάδια του ανθρώπινου ιμπεριαλισμού, της κατάκτησης, των μεταναστευτικών ροών, της παγκοσμιοποίησης, της αποικιοκρατίας και της νέο-αποικιοκρατίας.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ερωτήματα όπως «τι θα σήμαινε για το ανθρώπινο είδος να από-αποικιοποιήσει τις σχέσεις του με άλλους οργανισμούς του πλανήτη;» ή «θα ήταν ποτέ δυνατόν να από-αποικιοποιήσουμε τα ζώα;», θα απασχολήσουν το σεμινάριο μέσα από πολύ-επιστημονικές προσεγγίσεις.

Ειδικότερα, θα μας απασχολήσουν αφηγήματα, εικόνες και σύμβολα των ζώων και της σχέσης ανθρώπων και ζώων της Νεότερης και Σύγχρονης Ελληνικής και Ευρωπαϊκής ιστορίας.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

1. Εργασία βιβλιογραφικού περιεχομένου και προφορική παρουσίαση μέσα στο μάθημα
2. Γραπτή εργασία (με ατομικό ή ομαδικό χαρακτήρα). Η γραπτή εργασία ενδέχεται να παρουσιασθεί και ως podcast

ΙΠ1107 Καθημερινή ζωή στα Βαλκάνια και τη Μικρά Ασία κατά τους πρώιμους νεότερους χρόνους: Κοινωνικές σχέσεις, αντιλήψεις, πρακτικές (ΥΕ), (ECTS 15).

Διδάσκων: Γεώργιος Τζεδόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το μεταπτυχιακό μάθημα εξετάζει τους όρους διαβίωσης και συμβίωσης των ανθρώπων στις πόλεις και στην ύπαιθρο των Βαλκανίων, του Αιγαίου και της δυτικής Μικράς Ασίας υπό οθωμανική κυριαρχία. Στόχος του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες με τους επιστημονικούς προβληματισμούς για τη βίωση του καθημερινού, με ιδιαίτερη έμφαση στις κοινωνικές σχέσεις, στις αντιλήψεις και τις πρακτικές των ανθρώπων. Στο πλαίσιο αυτό, υιοθετεί μια οπτική «από τα κάτω», θέτοντας στο επίκεντρο τις κοινωνικές ομάδες και τα άτομα, και τον τρόπο με τον οποίο βιώνουν τον κόσμο, στον οποίο ζουν, και τις σχέσεις τους με τους άλλους. Παράλληλα εξετάζονται οι δομές και τα πολιτισμικά πλαίσια, στα οποία εντάσσονται οι καθημερινές αντιλήψεις και πρακτικές, αλλά και οι δυναμικές αλλαγής των τελευταίων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

1. Προφορικές παρουσιάσεις στο πλαίσιο των ενοτήτων του μαθήματος με βάση τη βιβλιογραφία
2. Προφορική παρουσίαση της προόδου της γραπτής εργασίας
3. Γραπτή εργασία

ΙΠ1108 Ιστορικότητα των συνόρων και Εθνογραφία των μεθοριακών περιοχών (ΥΕ), (ECTS 15).

Διδάσκων: Βασίλειος Νιτσιάκος, Ομότιμος Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το σύνορο τόσο ως προς τη μορφή του όσο και ως προς τη νοηματοδότησή του έχει διαφοροποιηθεί μέσα στην Ιστορία. Στις αρχαίες κοινωνίες και τις μεσαιωνικές κοινωνίες το σύνορο δεν ήταν μια γραμμή όπως είναι στη εποχή της νεοτερικότητας, αλλά μια ουδέτερη ζώνη, η οποία δεν είναι επακριβώς καθορισμένη. Επίσης, ως προς τη συμβολική του διάσταση, ως όριο, αποκτά διαφορετικά νοήματα ανάλογα με τους πολιτειακούς σχηματισμούς που επικρατούν κάθε φορά στο χώρο και το χρόνο και συνδέεται κατ' εξοχήν με τις συλλογικές ταυτότητες, ορίζοντας τις σχέσεις τους με ετερότητες.

Η Ανθρωπολογία των συνόρων είναι ένας ραγδαία αναπτυσσόμενος κλάδος, που ουσιαστικά εγκαινιάστηκε με την πρωτοποριακή για την εποχή της δουλειά του Fr. Barth για τις εθνοτικές ομάδες και τα σύνορα *Ethnic groups and boundaries. The social organization of cultural difference*, 1965). Η επόμενη εμβληματική έκδοση είναι το βιβλίο των T. W. Wilson and H. Donnan (ed.) *Border identities. Nation state at international frontiers*, 1998). Μια από τις διαστάσεις που τονίζουν οι παραπάνω συγγραφείς στην εισαγωγή του βιβλίου είναι η συμβολική διάσταση του συνόρου, που συνδέεται με τις ταυτότητες, στη νεότεριότητα με τις εθνικές ταυτότητες. Η συζήτηση έχει προχωρήσει περαιτέρω στο πλαίσιο της μετα-νεωτερικότητας, όπου ο λόγος πια αφορά και την «απο-εδαφοποίηση των ταυτοτήτων» (A. Appadurai, *Modernity at large. Cultural dimensions of globalization*, 1997).

Στο σεμινάριο θα ασχοληθούμε αρχικά με τα θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα που αφορούν στο σύνορο στην ιστορική του διάσταση αλλά από τη σκοπιά της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας. Στη συνέχεια θα επικεντρώσουμε το ενδιαφέρον μας στην περίπτωση των Βαλκανίων σε σχέση με τη μετάβαση από την Οθωμανική κυριαρχία στα σύγχρονα έθνη κράτη. Θα μας απασχολήσει ιδιαίτερα το ζήτημα της χάραξης των συνόρων σε σχέση με τις εθνικές και εθνοτικές ταυτότητες.

Παραδειγματικά, θα χρησιμοποιήσουμε την περίπτωση του ελληνο-αλβανικού συνόρου και του Μακεδονικού ζητήματος. Έτσι θα ασχοληθούμε με τις ανάλογες μεθοριακές περιοχές της Ηπείρου και της Μακεδονίας.

Το Σεμινάριο περιλαμβάνει, επίσης, εθνογραφική έρευνα πεδίου.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση γίνεται με συγγραφή εργασίας στην ελληνική γλώσσα, η οποία και θα παρουσιαστεί κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων.

Θα αξιολογηθεί η επιστημονική τεκμηρίωση, η επιχειρηματολογία, η ποιότητα του γραπτού λόγου, η σαφήνεια και η συνομιλία του με την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία.

Β' Εξάμηνο

Ομάδα μαθημάτων «Ιστορία και Πολιτισμός II»

ΙΠ2201 Οι Θεσμοί στο ελληνικό κράτος: συγκρότηση και εξέλιξη (ΥΕ), (ECTS 15).

Διδάσκων: Νικόλαος Αναστασόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Αναλυτικότερα, στο μάθημα εξετάζονται ζητήματα, τα οποία σχετίζονται με την οργάνωση του κράτους, την λειτουργία των πολιτικών θεσμών καθώς και την θέσπιση των Συνταγμάτων. Επιπρόσθετα, θα μας απασχολήσουν θέματα, τα οποία αφορούν την Πολιτειακή εξέλιξη και την αποτύπωση των φορέων της εξουσίας με έμφαση στην κοινωνική τους βάση και τις προγραμματικές τους αρχές κατά την διάρκεια ύπαρξης του Ελληνικού κράτους. Ο αστικός εκσυγχρονισμός και οι μεταβολές στην οικονομία φωτίζουν και επηρεάζουν τις πτυχές αυτής της θεσμικής εξέλιξης.

Στην ίδια κατεύθυνση θα αναλυθούν ζητήματα σχετικά με την εξέλιξη του πολιτικού συστήματος και την εκλογική διαδικασία, την επιρροή της εκτελεστικής εξουσίας, την οργάνωση της δικαιοσύνης και τις παρεμβάσεις του στρατού. Ακόμα, το μάθημα παρακολουθεί τις διαδικασίες ένταξης της Ελλάδας στην ευρωπαϊκή ενοποίηση.

Γενικότερα, στόχος του μαθήματος είναι να εισαχθούν οι φοιτητές στη θεωρητική συζήτηση για τη θεσμική συγκρότηση και αντίστοιχα εξέλιξη στο Ελληνικό κράτος.

Ομοίως, να μυηθούν στην βασική για το θέμα βιβλιογραφία, στην κριτική προσέγγιση των πηγών (που παρουσιάζονται και αναλύονται κατά τις παραδόσεις) και στην τεχνική της συγγραφής μιας ιστορικής εργασίας.

Πεδία διαλέξεων: Οργάνωση της εξουσίας και η διαμόρφωση των πολιτικών θεσμών σε διάφορες περιόδους της ιστορίας του Ελληνικού Κράτους, τα Συντάγματα και η εδραίωση του Συνταγματικού κράτους, αναθεωρήσεις Συνταγμάτων και ο Συνταγματικός εκσυγχρονισμός, περίοδοι Ελληνικής Δημοκρατίας: θεσμοί, μεταρρυθμίσεις, πολιτικό σύστημα, πολιτικές. Πολιτεύματα και παραβιάσεις των δημοκρατικών θεσμών, πηγές, τεκμήρια και ανάλυση σχετικών κειμένων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση γίνεται με συγγραφή εργασίας στην ελληνική γλώσσα, η οποία και θα παρουσιαστεί κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων.

Θα αξιολογηθεί η επιστημονική τεκμηρίωση, η επιχειρηματολογία, η ποιότητα του γραπτού λόγου, η σαφήνεια και η συνομιλία του με την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία.

ΙΠ2202 Αμερικανική Επανάσταση: η συγκρότηση του κόσμου της μεσαίας τάξης (ΥΕ), (ECTS 15).

Διδάσκουσα: Άννα Μαχαιρά, Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το σεμινάριο εξετάζει τη διαμόρφωση και τους μετασχηματισμούς της αμερικανικής δημοκρατίας από την Επανάσταση έως τη βιομηχανική εποχή με ιδιαίτερη έμφαση στις πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές διαδικασίες που διαμόρφωσαν το ιδεώδες μιας «δημοκρατίας της μεσαίας τάξης» (middle-class republic). Διερευνά τη σχέση ανάμεσα στα δημοκρατικά ιδεώδη, την οικονομική ανεξαρτησία, την ιδιοκτησία και την ανάπτυξη του καπιταλισμού, καθώς και τις εντάσεις που αναπτύχθηκαν ανάμεσα στο ιδεώδες μιας δημοκρατίας ανεξάρτητων παραγωγών και στην επέκταση των σχέσεων της αγοράς και της μισθωτής εργασίας.

Το σεμινάριο εξετάζει επίσης τις αντιφάσεις που χαρακτήρισαν το αμερικανικό δημοκρατικό εγχείρημα. Η δουλεία, οι φυλετικές διακρίσεις, οι έμφυλες ιεραρχίες και η εκτόπιση των αυτόχθονων πληθυσμών προσεγγίζονται όχι απλώς ως περιορισμοί των δημοκρατικών αρχών, αλλά ως συστατικά στοιχεία της ιστορικής διαμόρφωσης της αμερικανικής κοινωνίας και των πολιτικών της θεσμών.

Έμφαση δίνεται στα διακριτά χαρακτηριστικά της αμερικανικής εμπειρίας, μέσα από τη σύγκρισή της με τις διαφορετικές διαδρομές πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού μετασχηματισμού στην Ευρώπη του 18ου και του 19ου αιώνα. **Μέθοδοι αξιολόγησης:** Η αξιολόγηση περιλαμβάνει προφορικές παρουσιάσεις και κριτική συζήτηση επιλεγμένων βιβλιογραφικών κειμένων σε συνάρτηση με τις θεματικές του σεμιναρίου, τη διαμόρφωση ατομικού ερευνητικού σχεδίου, την προφορική παρουσίασή του στις τελευταίες συναντήσεις του σεμιναρίου και την υποβολή τελικής γραπτής ερευνητικής εργασίας.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση περιλαμβάνει προφορικές παρουσιάσεις και κριτική συζήτηση επιλεγμένων βιβλιογραφικών κειμένων σε συνάρτηση με τις θεματικές του σεμιναρίου, τη διαμόρφωση ατομικού ερευνητικού σχεδίου, την προφορική παρουσίασή του στις τελευταίες συναντήσεις του σεμιναρίου και την υποβολή τελικής γραπτής ερευνητικής εργασίας.

Η αξιολόγηση βασίζεται στην ποιότητα της τεκμηρίωσης και της αναλυτικής επιχειρηματολογίας, καθώς και στη σαφήνεια της σκέψης, στην προφορική παρουσίαση και στην επιστημονική γραφή.

ΙΠ2205 Θρησκευτικές ταυτότητες και πολυθρησκευτικότητα στη ΝΑ Ευρώπη (ΥΕ), (ECTS 15).

Διδάσκων: Ιωάννης Ζελεπός, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η πολυθρησκευτικότητα αποτελεί κοινωνική και πολιτιστική σταθερά στην ιστορία της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, τόσο στον Οθωμανικό, όσο και στον Βενετικό και Αψβουργικό χώρο. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εμβαθυνσμένη ενασχόληση με αυτό το φαινόμενο υπό το πρίσμα της ομολογιοποίησης που συνεπαγόταν την θρησκευτική Μεταρρύθμιση και Αντιμεταρρύθμιση στην Δυτική και Κεντρική Ευρώπη. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στα ιστορικά και κοινωνικά και θεσμικά πλαίσια της πολυθρησκευτικής πραγματικότητας, στη διαμόρφωση όπως και στη διαπερατότητα θρησκευτικών ταυτοτήτων, σε φαινόμενα πρόσληψης ιδεών και αλληλεπιδράσεις θρησκευτικού όπως και σε μορφές και περιθώρια θρησκευτικής ανεκτικότητας.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Προφορική παρουσίαση διάρκειας 15' αυτόνομα ανεπτυγμένου θέματος στα πλαίσια του μαθήματος κατά την διάρκεια της διδακτικής περιόδου και γραπτή εργασία (έως 4.000 λέξεις) που υποβάλλεται έως το τέλος της εξεταστικής περιόδου. Στην αξιολόγηση συμπεριλαμβάνεται επίσης η ενεργή συμμετοχή στις συζητήσεις εντός μαθήματος κατά τη διάρκεια της διδακτικής περιόδου.

Ελληνικά και κατά περίπτωση Αγγλικά για φοιτητές Erasmus+.

ΙΠ2206 Εικόνα και ιστορία: από τη γένεση της φωτογραφίας στο διαδίκτυο (ΥΕ), (ECTS 15).

Διδάσκων: Λάμπρος Φλιτούρης, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Καλύπτοντας μια περίοδο από τα τέλη του 19ου αι. ως σήμερα, το σεμινάριο εξετάζει τους τρόπους με τους οποίους η έλευση των νέων τεχνολογιών στην μετάδοση και την αναπαραγωγή μετέβαλλε την σχέση των σύγχρονων κοινωνιών με την εικόνα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην σχέση της εικόνας με την προπαγάνδα. Στο σεμινάριο αναλύονται μια σειρά από διαφορετικούς τύπους εικόνων (αφίσες, φωτογραφίες, κινηματογραφικές ταινίες, σχέδια και γελοιογραφίες, λαϊκές εικόνες, τηλεοπτικά προγράμματα κλπ), οι χρήσεις τους σε πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο και οι τρόποι συγκρότησης των πολιτισμικών αισθητικών προτύπων στις σύγχρονες κοινωνίες.

Ειδικότερα εξετάζονται τα ζητήματα : Η εικόνα στην υπηρεσία της προπαγάνδας: Από τον Μεγάλο Πόλεμο στην Επανάσταση των Μπολσεβίκων. Η εικόνα στην υπηρεσία της προπαγάνδας: η φασιστική Ιταλία και η ναζιστική Γερμανία. Η εικόνα στην υπηρεσία της προπαγάνδας: ο λόγος του «Λευκού ανθρώπου» και η αποικιοκρατία. Το φωτορεπορτάζ. Η εικόνα στην υπηρεσία της προπαγάνδας: ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος. Η ανακάλυψη του Ολοκαυτώματος. Η ανακάλυψη του Αμερικάνικου Ονείρου. Η οπτική κουλτούρα του Ψυχρού Πολέμου. Η μαζική κουλτούρα και η παγκόσμια εικόνα. Η εικόνα ως αντι-ιστορία.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση γίνεται με συγγραφή εργασίας στα ελληνικά, η οποία και θα παρουσιαστεί κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων. Θα αξιολογηθεί η επιστημονική τεκμηρίωση, η επιχειρηματολογία, η ποιότητα του γραπτού λόγου, η σαφήνεια και η συνομιλία του με την διεθνή βιβλιογραφία

ΙΠ2207 Οθωμανική Περιβαλλοντική Ιστορία: ιστορικά και φυσικά αρχεία (ΥΕ), (ECTS 15).

Διδάσκων: Γεώργιος Λιακόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Εξετάζονται οι ακόλουθοι τομείς:

(α) Ιστορικές πηγές: ποσοτικά και ποσοτικοποιησιμα δεδομένα που αντλούνται από ιστορικές πηγές της οθωμανικής περιόδου· εξέταση της σημασίας και της αξιοπιστίας τους, υποβολή σε στατιστική ανάλυση.

(β) Φυσικές πηγές: ιζήματα, συγκεντρώσεις γύρης (Παλυνολογία), σπηλαιοθέματα, δενδροχρονολογία· η χρονική και χωρική κλίμακα· εξέταση της αξιοπιστίας τους και η ανθρώπινη παρέμβαση στη διαδικασία ανάλυσης.

(γ) Ο διάλογος ανάμεσα στα ιστορικά και τα φυσικά αρχεία: συνομιλούν, αλληλοκαλύπτονται ή αλληλοαναιρούνται; Η ανάγκη για εύρεση κοινής επιστημονικής γλώσσας μεταξύ ιστορικών και παλαιοπεριβαλλοντολόγων. Ο κίνδυνος του ντετερμινισμού.

(δ) Ενδείξεις διακυμάνσεων ανθρωπογενούς πίεσης στο περιβάλλον: οι επιπτώσεις οικονομικών και κοινωνικών μεταβολών στο περιβάλλον.

(ε) Το κλίμα και τα παθογόνα ως παράγοντες ιστορικών μεταβολών.

(στ) Γεωγραφία, γεωμορφολογία και εδαφολογία: η χρήση των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών στην ανάλυση ιστορικών φαινομένων.

(ζ) Οικοβιογραφίες πόλεων και υπαίθρου.

(η) Μελέτες οθωμανικής περιβαλλοντικής ιστορίας στον ελλαδικό χώρο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις που, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν τη σύγκριση και τον σχολιασμό ιστορικών πηγών και διαγραμμαμάτων αναλύσεων φυσικών αρχείων.

Οι φοιτητές Erasmus+ έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν απαλλακτική εργασία στην Αγγλική.

Ομάδα μαθημάτων «Ιστορία και Πολιτισμός III»

ΙΠ3210 Λαϊκή κουλτούρα, αστικοί μετασχηματισμοί και ηγεμονίες στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου Ελλάδα (ΥΕ), (ECTS 15).

Διδάσκουσα: Άννα Μανδουλαρά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Ο ελληνικός Μεσοπόλεμος, έχει τα τελευταία χρόνια μελετηθεί ως αναπόσπαστο τμήμα του ευρωπαϊκού Μεσοπολέμου, όπου η «κοσμογονία» του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου έφερε στο προσκήνιο της πολιτικής και της κοινωνίας ευρείες λαϊκές ομάδες, οι οποίες υποχρέωσαν τους παλαιούς πολιτικούς να αναζητήσουν νέες μορφές διακυβέρνησης. Οι πειραματισμοί των μέσων, των μεθόδων και της πολιτικής ιδεολογίας, επηρέαζαν ολόκληρο το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό φάσμα και επιδρούσαν στα πεδία τόσο της πολιτικής, όσο και της τέχνης ή της καθημερινής ζωής. Η Ελλάδα μεταμορφώνεται ταχύτατα, τόσο πολεοδομικά, όσο και

δημογραφικά. Οι Έλληνες της διασποράς και της «καθ' ημάς Ανατολής», είχαν την πρωτοκαθεδρία στα έργα εκσυγχρονισμού ήδη από την κρίσιμη περίοδο 1880-1922, καθώς αναζητούσαν ασφαλέστερες αγορές για τα κεφάλαιά τους και ευνοϊκές πολιτικές διασυνδέσεις για την κερδοφορία τους. Ωστόσο, οι ομογενείς, δεν έδρασαν, εν κενώ, αλλά σε μία χώρα πολλαπλών κοινωνικό-οικονομικών ταχυτήτων, με πολυπληθείς ομάδες μικρό-επαγγελματιών που ενημερώνονταν και σατίριζαν τις ανώτερες κοινωνικές τάξεις, αντιστέκονταν, δηλαδή, με όποιο τρόπο μπορούσαν, στην φτώχεια που τους απειλούσε.

Μέσα στο πλαίσιο του Μεσοπολέμου, όπου «η Ελλάδα βρισκόταν μπροστά στα προβλήματα μιας δεύτερης εθνικής συγκρότησης», το σεμινάριο θα μελετήσει τους πολιτισμικούς και, εν τέλει, πολιτικούς δυϊσμούς «λαϊκό/λόγιο» «υψηλή/χαμηλή κουλτούρα και πολιτισμός» όπως αυτοί έχουν αναλυθεί διεπιστημονικά από την κοινωνική και πολιτισμική θεωρία. Η ευρεία θεωρητική συζήτηση που παράχθηκε από την Σχολή της Φραγκφούρτης και τις βρετανικές πολιτισμικές σπουδές μέχρι τις μεταποικιακές σπουδές και τις σπουδές των υπάλληλων τάξεων, θα χρησιμεύσει ως αναλυτικό εργαλείο για την ανάλυση της κυκλοφορίας, της κατανάλωσης και της πρόσληψης «αστικών» και «λαϊκών» μορφών τέχνης, κουλτούρας και νοοτροπίας της Μεσοπολεμικής Ελλάδας. Θα διερευνηθούν παραδείγματα «δημόσιας κοινωνικότητας» όπως σύλλογοι και σωματεία, η ανάπτυξη του αθλητισμού ως όψη της «λαϊκής» αλλά και της «αστικής» κοινωνικότητας, η «εξημέρωση» της καρναβαλικής κουλτούρας, η διάδοση του λαϊκού μυθιστορήματος, η κατασκευή του «λαϊκού» Μακρυγιάννη και του «λαϊκού» Θεόφιλου από την «αστική» γενιά του '30, η διεύρυνση της επιρροής του φεμινιστικού κινήματος, η διάχυση του ρεμπέτικου τραγουδιού και η εμφάνιση του κινηματογράφου.

Μέσα σε αυτή την προβληματική, οι διαδικασίες του βίαιου «εκδυτικισμού» της Ελλάδας και η «επέλαση της αστικής ηγεμονίας», θα διατηρήσουν τη σημασία τους ως σημαντικά, αλλά όχι μοναδικά, στοιχεία της «μεγάλης εικόνας» του Μεσοπολέμου.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

1. Εργασία βιβλιογραφικού περιεχομένου και προφορική παρουσίαση μέσα στο μάθημα
2. Γραπτή εργασία (με ατομικό ή ομαδικό χαρακτήρα). Η γραπτή εργασία ενδέχεται να παρουσιασθεί και ως podcast

ΙΠ3213 Ιστορία και Ψηφιακότητα (ΥΕ), (ECTS 15).

Διδάσκων: Γεώργιος Τζεδόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το μεταπτυχιακό μάθημα εξετάζει τους μετασχηματισμούς της ιστορίας στο πλαίσιο της «ψηφιακής εποχής», από τη δεκαετία του 1990 έως σήμερα. Στόχος του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες με μια σειρά από θεωρητικά, μεθοδολογικά και πρακτικά ζητήματα που αφορούν τη γνώση και τον λόγο για το ιστορικό παρελθόν στο ψηφιακό περιβάλλον. Για τον σκοπό αυτόν επικεντρώνεται σε δύο θεματικούς άξονες: στα μεθοδολογικά εργαλεία που προσφέρει η ψηφιακότητα για τη διεξαγωγή και παρουσίαση της ιστορικής έρευνας, από τη μια, και στη διάχυση της γνώσης αλλά και του δημόσιου λόγου για την ιστορία στον ψηφιακό κόσμο της επικοινωνίας, κυρίως του Παγκόσμιου Ιστού. Το μάθημα δεν έχει στόχο να προσφέρει ιδιαίτερες τεχνικές γνώσεις, αλλά να βοηθήσει τους φοιτητές

και φοιτήτριες να αποτιμήσουν κριτικά την υπερπροσφορά «ιστορικής πληροφορίας», όπως και τις κάθε λογής ψηφιακές διενέξεις για το ιστορικό παρελθόν, και να εξοικειωθούν με τη λογική των ψηφιακών μέσων επεξεργασίας, ανάλυσης και παρουσίασης. Τα παραπάνω θεωρείται πως είναι χρήσιμα εφόδια τόσο για τη συμμετοχή στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων όσο και για την επαγγελματική δραστηριότητα σε τομείς που άπτονται της ιστορίας και του πολιτισμού, όπως π.χ. η διδασκαλία και η πολιτιστική δημοσιογραφία.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

1. Προφορικές παρουσιάσεις στο πλαίσιο των ενοτήτων του μαθήματος με βάση τη βιβλιογραφία και την πλοήγηση στο Διαδίκτυο
2. Προφορική παρουσίαση της προόδου της γραπτής εργασίας
3. Γραπτή εργασία

ΙΠ3214 Πολιτισμική οικολογία και τοπικοί πολιτισμοί (ΥΕ), (ECTS 15).

Διδάσκων: Βασίλειος Νιτσιάκος, Ομότιμος Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η Πολιτισμική Οικολογία είναι ένας νέος κλάδος στο πεδίο των Κοινωνικών Επιστημών, που προέκυψε στο πλαίσιο της «συνάντησης» διαφορετικών αλλά διασταυρούμενων μεταξύ τους «πειθαρχιών». Θα μπορούσαμε, σε ό,τι μας αφορά, να αναφέρουμε τη συνάντηση ανάμεσα στην Κοινωνική-Πολιτισμική Ανθρωπολογία και την Οικολογία.

Στο σεμινάριο θα γίνει κατ' αρχάς αναφορά στις επιστημολογικές καταβολές του κλάδου και ιδιαίτερα στον διεπιστημονικό του χαρακτήρα. Θα μας απασχολήσει η σχέση Φύσης και Πολιτισμού, όπως προκύπτει στις εθνογραφικές πηγές, αλλά και η σχέση Κοινωνίας και Περιβάλλοντος, όπως έχει συζητηθεί ήδη από τον 19^ο αιώνα, αρχικά ανάμεσα στην Κοινωνιολογία και την Ανθρωπογεωγραφία και στη συνέχεια σε όλες τις διεπιστημονικές διαστάσεις με επίκεντρο την Ανθρωπολογική Οικολογία ή την Οικολογική Ανθρωπολογία.

Μέσα απ' αυτό το πλαίσιο της διεπιστημονικότητας θα προχωρήσουμε στη συνέχεια στην έννοια της «τοπικότητας» και του «τόπου», πάλι σε διεπιστημονική βάση, καθώς εδώ η Ανθρωπολογία συναντά την Αγροτική Κοινωνιολογία, την Κοινωνική και Πολιτισμική Γεωγραφία, αλλά και την Κοινωνική Λαογραφία.

Η σχέση της τοπικής με την εθνική κλίμακα, οι έννοιες και τα περιεχόμενα της διατοπικότητας, της διεθνικότητας, της παγκοσμιοποίησης αλλά και του νέου διεθνούς όρου *glocalization* θα αποτελέσουν αντικείμενα πραγματεύσεως ως γεφύρωμα ανάμεσα στο πρώτο και το δεύτερο μέρος.

Το δεύτερο μέρος θα αφιερωθεί στις τοπικότητες, τις επιμέρους τοπικές ανθρωπογεωγραφικές και πολιτισμικές ενότητες που έχουν συγκροτήσει ιστορικά στην περιφερειακή ενότητα της Ηπείρου. Θα μας απασχολήσει προκαταρκτικά η ίδια η έννοια και η ιδεολογία του «ηπειρωτισμού», που αποτέλεσε ουσιαστικά εφαλτήριο ενσωμάτωσης της Ηπείρου στον εθνικό κορμό. Στη συνέχεια, θα επικεντρωθούμε σε όλες τις πολιτισμικές μικροενότητες (Ζαγόρι, Κόνιτσα, Πωγώνι, Τζουμέρκα κ.λπ.) χρησιμοποιώντας εθνογραφικά και λαογραφικά δεδομένα.

Το σεμινάριο περιλαμβάνει, επίσης, άσκηση στην εθνογραφική έρευνα πεδίου.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση γίνεται με συγγραφική εργασία στην ελληνική γλώσσα, η οποία και θα παρουσιαστεί κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων.

Θα αξιολογηθεί η επιστημονική τεκμηρίωση, η επιχειρηματολογία, η ποιότητα του γραπτού λόγου, η σαφήνεια και η συνομιλία του με την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία.

Γ' Εξάμηνο

ΙΠΣ101 Ερευνητικό Σεμινάριο – προετοιμασία Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Διατριβής (ΥΠ) (ECTS 30)

Διδάσκοντες/Διδάσκουσες:

Νικόλαος Αναστασόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Ιωάννης Ζελεπός, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Γεώργιος Λιακόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Άννα Μανδουλαρά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Άννα Μαχαιρά, Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Βασίλειος Νιτσιάκος, Ομότιμος Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Λήδα Παπαστεφανάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Πάντειου Πανεπιστημίου

Γεώργιος Τζεδόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Λάμπρος Φλιτούρης, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το Ερευνητικό Σεμινάριο εισάγει στη μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας και γραφής και προετοιμάζει τους φοιτητές/τις φοιτήτριες για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής Διπλωματικής Διατριβής. Οι φοιτητές και φοιτήτριες έχουν τακτικές εβδομαδιαίες συναντήσεις (13 εβδομάδων) με τους διδάσκοντες/τις διδάσκουσες του Π.Μ.Σ. οι οποίοι έχουν αναλάβει την εποπτεία των μεταπτυχιακών Διπλωματικών Διατριβών. Οι επιβλέποντες καθηγητές/επιβλέπουσες καθηγήτριες καθοδηγούν τους φοιτητές/τις φοιτήτριες στη μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας και γραφής και τους αναθέτουν εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες, τις οποίες οι φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν να ολοκληρώσουν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (ήτοι: αρχειακή έρευνα, επιτόπια έρευνα, βιβλιογραφική έρευνα και αποδελτίωση, περιγραφή και καταλογογράφηση αρχειακών πηγών, απομαγνητοφώνηση ηχητικών αρχείων, προετοιμασία εισήγησης σε επιστημονικό συνέδριο, προετοιμασία επιστημονικής δημοσίευσης).

Οι *διδασκτικές δραστηριότητες* και τα *μαθησιακά αποτελέσματα* του Ερευνητικού Σεμιναρίου επιμερίζονται σε διακριτές φάσεις και αφορούν: την εξοικείωση με την ποικιλία των αρχειακών πηγών και τις μεθόδους αναζήτησης και έρευνας διαφορετικών αρχείων, την εξοικείωση με τα στάδια σχεδιασμού, υλοποίησης και παρουσίασης μιας ιστορικής έρευνας και την κατανόηση των ερευνητικών μεθόδων.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα μπορούν να συγκροτούν βιβλιογραφία για συγκεκριμένα θέματα, να αξιοποιούν τις πληροφορίες και τις απόψεις της βιβλιογραφίας που χρησιμοποιούν και να διαφοροποιούν την προσέγγισή τους α) σε μια γραπτή εισήγηση, β) σε μια προφορική ανακοίνωση γ) σε μια δημόσια συζήτηση, δ) σε ομάδες εργασίας. Θα μπορούν, επίσης, να σχεδιάζουν μια ερευνητική πρόταση, να συντάσσουν άρθρα για επιστημονικά περιοδικά, περιλήψεις, απολογισμούς προγραμμάτων, ανακοινώσεις σε συνέδρια, ενώ θα έχουν την ευχέρεια να οργανώνουν podcast για συγκεκριμένα θέματα του επιστημονικού τους πεδίου.

Δ' Εξάμηνο

Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Διατριβής

ΙΠΔ201 Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Διατριβής (ECTS 30)

1. Τα άρθρα 12.2 και 12.3 του Κανονισμού Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων διέπουν τις αρχές για την εκπόνηση της Διπλωματικής Διατριβής του Π.Μ.Σ. Πιο συγκεκριμένα, μετά την επιτυχή περάτωση του κύκλου μεταπτυχιακών μαθημάτων των εξαμήνων Α' και Β', κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής/φοιτήτρια εκπονεί έρευνα σε θέμα Διπλωματικής Διατριβής, το οποίο υποβάλλεται προς έγκριση στη Συνέλευση του Τμήματος, μετά από σύμφωνη γνώμη της Σ.Ε. Η εν λόγω έρευνα οδηγεί στη συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Διατριβής (Μ.Δ.Δ.).
2. Η Μ.Δ.Δ. πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής και τις επιστημονικές προϋποθέσεις που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του κάθε Π.Μ.Σ. Το θέμα της πρέπει να εντάσσεται στο αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και να συνδέεται με το περιεχόμενο μαθημάτων που έχει επιλέξει ο μεταπτυχιακός φοιτητής/η μεταπτυχιακή φοιτήτρια.
3. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής/ η μεταπτυχιακή φοιτήτρια υποβάλλει αίτημα στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., μετά την επιτυχή περάτωση του κύκλου μεταπτυχιακών μαθημάτων των εξαμήνων Α' και Β' και τουλάχιστον δεκαπέντε μέρες πριν την έναρξη του Γ' εξαμήνου. Στο αίτημα αναγράφεται ο προτεινόμενος επιβλέπων/η προτεινόμενη επιβλέπουσα και το θέμα της Μ.Δ.Δ. με συνοπτική αναφορά στο περιεχόμενο, στα σημεία πρωτοτυπίας, στις πιθανές αρχειακές πηγές που θα αξιοποιηθούν και στην ενδεικτική βιβλιογραφία. Μετά από εισήγηση της Σ.Ε., η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει τον επιβλέποντα/την επιβλέπουσα της Μ.Δ.Δ., ο οποίος/η οποία εισηγείται τον ακριβή τίτλο της διατριβής. Η σύνθεση της Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία είναι τριμελής, ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, κατόπιν εισήγησης του επιβλέποντα/της επιβλέπουσας και της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, ένας εκ των οποίων είναι ο επιβλέπων/η επιβλέπουσα, πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. ή και συνάφεια με το θέμα της Μ.Δ.Δ.
4. Η γλώσσα συγγραφής της Μ.Δ.Δ. μπορεί να είναι η Κοινή Νεοελληνική ή η Αγγλική.
5. Η Μ.Δ.Δ. κατατίθεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή (PDF). Η έκτασή της ορίζεται σε 35.000-45.000 λέξεις κατ' ανώτατο όριο (κείμενο και βιβλιογραφία), με εξαίρεση τα παραρτήματα και τους καταλόγους. Πρέπει να είναι γραμμένη με χαρακτηριστικά γραμματοσειράς Times New Roman μεγέθους 12, σε 1,5 διάστιχο, με κανονικά

περιθώρια και τυπωμένο σε σελίδες μονής όψης.

6. Ο υποψήφιος/η υποψήφια υποστηρίζει το θέμα της διατριβής του δημόσια ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία στη συνέχεια κρίνει την επιστημονική ορθότητα και αρτιότητά της. Για την έγκριση της μεταπτυχιακής Διπλωματικής Διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη δύο τουλάχιστον μελών της Εξεταστικής Επιτροπής.

7. Τόπος παρουσίασης της μεταπτυχιακής Διπλωματικής Διατριβής είναι το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις οι παρουσιάσεις μπορούν να οργανωθούν διαδικτυακά.

8. Οι μεταπτυχιακές Διπλωματικές Διατριβές, εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο αποθετήριο «Ολυμπιάς» του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

9. Η μεταπτυχιακή Διπλωματική Διατριβή πρέπει να είναι πρωτότυπη. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής/η μεταπτυχιακή φοιτήτρια, καταθέτοντας την διπλωματική εργασία για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ., υποχρεούται να αναφέρει το έργο και τις απόψεις άλλων, που χρησιμοποίησε, συμμορφούμενος με το άρθρο 19 του Κανονισμού Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Η αντιγραφή αποτελεί σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας άλλου συγγραφέα, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου συγγραφέα, δημοσιευμένης ή όχι, χωρίς την δέουσα αναφορά. Η παράθεση επιχειρηματολογίας και ιδεών άλλων συγγραφέων, χωρίς την δέουσα αναφορά, θεωρείται, επίσης, λογοκλοπή. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης ή επιχειρηματολογίας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας για διαγραφή του μεταπτυχιακού φοιτητή/της μεταπτυχιακής φοιτήτριας ή αφαίρεση του τίτλου εκ των υστέρων.

10. Μετά τη δημόσια παρουσίαση/αξιολόγηση της Μ.Δ.Δ., η Εξεταστική Επιτροπή συντάσσει και υπογράφει το Πρακτικό Δημόσιας Παρουσίασης, στο οποίο αναγράφονται τυχόν παρατηρήσεις ή σχόλια καθώς και ο τελικός βαθμός, και το υποβάλλει προς έγκριση στη Συνέλευση του Τμήματος. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης υπάρχει η δυνατότητα επανυποβολής της Μ.Δ.Δ. μετά από δύο μήνες κατόπιν διορθώσεων σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Εξεταστικής Επιτροπής.